

Οι βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913)

Τα αίτια

- Διώξεις από τους Νεότουρκους σε βάρος των πληθυσμών των Βαλκανίων, που δεν ήταν Τούρκοι.
- Οι λαοί των Βαλκανίων (Έλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι) αντιδρούν στις διώξεις και **αφυπνίζονται** εθνικά.
- **Επιδιώξεις** των βαλκανικών λαών:
  - Η **προστασία** των ομοεθνών τους που διέμεναν στο οθωμανικό κράτος.
  - Η **ενσωμάτωση** τον οθωμανικών εδαφών στα οποία κατοικούσαν αυτοί.

Οι ανταγωνισμοί και η ανάμειξη των Δυνάμεων στα Βαλκάνια:

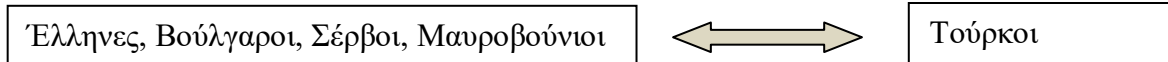
- Η Γερμανία είχε διεισδύσει οικονομικά στην Οθωμανική αυτοκρατορία.
- Η **Ιταλία**
  - Επιτέθηκε εναντίον της Λιβύης (οθωμανικό έδαφος) τον Σεπτέμβριο 1911.
  - Κατέλαβε τα Δωδεκάνησα (Μάιος 1912).
- Η **Αυστροουγγαρία** προσάρτησε πλήρως τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη το 1908. (Είχε τη διοίκησή της από το 1878.)
- Τα παραπάνω **έπλητταν τα συμφέροντα** των άλλων **Δυνάμεων** (Αγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας)

Προς τη σύγκρουση – Οι βαλκανικές συμμαχίες

- Ποια πολιτική ακολούθησε ο Βενιζέλος απέναντι στις διώξεις των Νεοτούρκων;
  - Στην αρχή:
    - ❖ Προσπαθούσε **να αποφύγει τις εντάσεις** (η Ελλάδα δεν ήταν έτοιμη για πόλεμο).
  - Την άνοιξη του 1911 (καθώς έβλεπε ότι μια πολεμική σύγκρουση ήταν αναπόφευκτη)
    - ❖ Υπέγραψε **συνθήκες συμμαχίας** με:
      - ✓ Σερβία
      - ✓ Βουλγαρία
      - ✓ Μαυροβούνιο

Ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος (Οκτώβριος 1912-Μάιος 1913)

- **Αφορμή:**
  - Η **άρνηση** του σουλτάνου να συζητήσει για **τα δικαιώματα των χριστιανικών πληθυσμών** των Βαλκανίων
- **Οι αντίπαλοι:**

- Ο **ελληνικός** στρατός:
  - Προέλασε στην Μακεδονία με αρχιστράτηγο τον διάδοχο Κωνσταντίνο.
  - Κατέλαβε πολλές περιοχές της Μακεδονίας.
- Ο **σερβικός** στρατός:
  - Κατέλαβε τα Σκόπια και το Μοναστήρι.
  - Έφτασε μέχρι το Δυρράχιο (της σημερινής Αλβανίας)
- Ο **βουλγαρικός** στρατός:
  - Έφτασε πολύ κοντά στην Κωνσταντινούπολη.
  - Κατέλαβε τη Δυτική Θράκη και την Ανατολική Μακεδονία.
  - Κατευθύνονταν στη Θεσσαλονίκη.
- Μπροστά στο ενδεχόμενο να καταληφθεί η Θεσσαλονίκη από τους Βουλγάρους:
  - Ο Βενιζέλος:
    - ❖ Διέταξε τον διάδοχο Κωνσταντίνο να κινηθεί **ταχύτατα** προς τη Θεσσαλονίκη.
  - Ο Κωνσταντίνος (παρά τις αντιρρήσεις του):
    - ❖ **Στις 26 Οκτωβρίου 1912 έμπαινε στη Θεσσαλονίκη.**
    - ❖ **Στις 22 Φεβρουαρίου 1913 κατέλαβε τα Ιωάννινα.**

- Ο **ελληνικός στόλος** (με επικεφαλής τον ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη):
  - Ανάγκασε τον τουρκικό στρατό **να κλειστεί στα στενά**.
  - Έθεσε **υπό τον έλεγχό του** τα νησιά του Βόρειου και Ανατολικού Αιγαίου (Θάσο, Λέσβο, Σαμοθράκη, Χίο, Λήμνο, Τένεδο, Ίμβρο, Σάμο, Ικαρία).

Η συνθήκη του Λονδίνου (17 Μαΐου 1913)

- Ο Α΄ βαλκανικός πόλεμος τερματίστηκε με τη Συνθήκη του Λονδίνου, σύμφωνα με την οποία:
  - Η Οθωμανική αυτοκρατορία υποχρεώθηκε **να εγκαταλείψει σχεδόν όλα τα ευρωπαϊκά εδάφη**.
  - Το μέλλον των νησιών του Β. και Α. Αιγαίου, της χερσονήσου του Αγίου Όρους και το καθεστώς της Αλβανίας **θα καθορίζονταν από τις Δυνάμεις** (η Αλβανία αναγνωρίστηκε ως **ανεξάρτητο** κράτος με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου, 29 Ιουλ. 1913).
  - Τα Δωδεκάνησα παρέμειναν **υπό ιταλική κατοχή** και διοίκηση.

Η δολοφονία του βασιλιά Γεωργίου.

- Στις 18 Μαρτίου 1913, στη Θεσσαλονίκη, **δολοφονήθηκε ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄** από τον Αλέξανδρο Σχινά.
- Υποψίες για «δάκτυλο» της Γερμανίας πίσω από τη δολοφονία του Γεωργίου δεν αποδείχτηκαν ποτέ.
- **Βασιλιάς** γίνεται ο γερμανόφιλος γιος του **Κωνσταντίνος**.

Ο Β΄ βαλκανικός πόλεμος (Ιούνιος – Ιούλιος 1913)

- Η Συνθήκη του Λονδίνου δεν ρύθμιζε θέματα σχετικά με τη Μακεδονία.
- Τη Μακεδονία έλεγχε ο ελληνικός στρατός.
- Τμήματα της Μακεδονίας διεκδικούσαν:
  - Η Σερβία
  - Η Βουλγαρία
- Η **Ελλάδα και η Σερβία συμμάχησαν**, για να ανακόψουν τις απαιτήσεις της Βουλγαρίας.
- Οι **αντίπαλοι του Β΄ βαλκανικού πολέμου**:

- Η Βουλγαρία επιτέθηκε κατά των ελληνικών και σερβικών θέσεων στη Μακεδονία (μέσα Ιουνίου 1913).
- Κατά τη διάρκεια του πολέμου:
  - Ο **ελληνικός στρατός**:
    - ❖ Κατέλαβε ολόκληρη την **Ανατολική Μακεδονία** και τη **Δυτική Θράκη** ως την Αλεξανδρούπολη.
  - Οι **Σέρβοι** κατέλαβαν **εδάφη της Μακεδονίας**.
  - Οι **Ρουμάνοι** εισέβαλαν στη **Βουλγαρία** και πλησίασαν στη Σόφια.
  - Οι **Τούρκοι** ανακατέλαβαν την **Αδριανούπολη** στην Α. Θράκη.

Ερωτήσεις

Βιβλίο, σελ. 86.

Επιπλέον:

1. Ποια ήταν τα αίτια και ποιοι οι αντίπαλοι στον Α΄ βαλκανικό πόλεμο;
2. Ποια ήταν τα αίτια, η αφορμή και οι αντίπαλοι στον Β΄ βαλκανικό πόλεμο;
3. Ποιες ήταν οι επιτυχίες του ελληνικού στρατού και στόλου στον Α΄ βαλκανικό πόλεμο;
4. Ποιες ήταν οι επιτυχίες του ελληνικού στρατού στον Β΄ βαλκανικό πόλεμο;
5. Ποιες ήταν οι αποφάσεις της Συνθήκης του Λονδίνου (17 Μαΐου 1913);